

Zákeřná choroba nám v něm dne 28. 9. 2005 vzala kolegu ornitologa, kroužkovatele Národního muzea v Praze, ale i velkého učitele a přítele, který pro nás odchoval nespočet ptačích mláďat z ohrožených hnízd.

Poznal jsem ho jako mladý začínající ornitolog někdy v roce 1992. Zcela jistě to bylo na některé z pravidelných ornitologických schůzek, na které ho kolega Ivan

Rudský vždy přivázel autem. Scházeli jsme se tenkrát pravidelně každé druhé pondělí v měsíci, vždy tak na dvě hodiny posedět a popovídat si v kruhu několika, převážně plzeňských kolegů a přátel. Dodnes si pamatuji, jak Václav vytahoval svá pečlivě sepsaná ornitologická pozorování na nějakém cáru papíru a se zájmem vyprávěl, co kde viděl či kroužkoval. Jeho vystoupení bylo vždy dlouhé, procítěné a precizně popsané do posledního, jen zdánlivě nevýznamného detailu. Případně okořeněné nějakou tou barevnou fotografií, tehdy jen v podobě tečky v křoví či ve větvích koruny stromů. Naprosto živě si vybavuji, jak jsem netrpělivě čekal, až skončí svou půlhodinku slávy, abych se mohl i já pochlubit kolegům tím, co jsem kde viděl... Dnes, po tolika letech, to všechno vnímám už jinak.

Najednou jsem pochopil, jakou měla jeho data obrovskou vypovídací hodnotu, a na ornitologických schůzích i mimo ně začínám ze široka už i já.

Václav Lang byl mimo jiné na svou dobu neuvěřitelný manažer a stratég. Naše výpravy za kroužkováním dokázal vždycky důmyslně propojit se všedním a reálným životem. Příklad za všechny: jedeme do Horního Hradiště nad řeku Střelu najít a kroužkovat mláďata výra velkého, cestou se zastavíme ve vsi pro tvrdý chleba pro kachny a slepice, v Hradišti pak pozdravíme a popřejeme k narozeninám Marušce, to je chvilka. Okoukneme jmelí a klest na hrob, na což je zatím ještě, pravda, do prosince čas (je květen), ale co kdyby náhodou přišla zima dřív. Cestou zpět okoukneme budky pro sýce rousné u Kaznějova včetně lomu na kaolín,

Václav Lang

Ptáčkař a podivín – tak by patrně stručně charakterizovali Václava Langa lidé, kteří jej příliš nepoznali. Pro ostatní aktivní člen DES OP, kolega, který byl schopen svou pílí dokázat nemožné. Václav Lang se narodil v lednu 1944 v Horní Bříze a celý svůj život prožil v domečku u potoka, hned vedle křižovatky na Horní Břízu, Žilov a Záluží.

© *zvířatech a lidech*

zda tam není lelek. Všude měl známé, všude se dostal, nic nebyl problém, a když už se někam jede, tak ať to za to stojí. Na druhou stranu sám si dokázal uplést ornitologické sítě, choval domácí kachny, slepice, králíky a pekl perník. V chodbě měl vlaštovky, na zápraží jiříčky, ve dřevě kosáky, pod střechou rehky, v břečtanu konopky, na potoce ledňáčka a konipase, na lípě u silnice hřivnáče a všechno bylo jeho, okroužkované a pod dohledem. Občas k němu zašla místní škola či školka, někdy zajeli novináři. Vše, co dělal, dělal rád a s láskou.

Na konci života Václava trápilo dýchání. Poslední měsíce svého života dožíval napojený na dýchací ventilátor, ale ani ten ho neudržel doma. S dýchací hadičkou za ušima a pod nosem běhal po dvoře, to pro něj nebyl problém. Hadičky měl snad 50 metrů. Vzpomínám, jak snil o dýchací bombičce s maskou, aby mohl natáhnout síť na ledňáčka přes potok před baráčkem. Stále ho

vidím, jak do poslední chvíle pečuje o tři malá čápata a jak oddaluje svou, tehdy už poslední kontrolu a hospitalizaci v nemocnici. Tenkrát přesvědčil lékaře, že nastoupí do špitálu o dva týdny déle, až vyplíká čápata a budou adoptována na hnízdě. Také vzpomínám, jak na onu kontrolu nastupoval jako na formální záležitost s tím, že až se vrátí, tak už bude mít určitě tu dýchací bombičku. O to drtivější byla pro nás skutečnost, že se Václav domů už nevrátil. Dodnes nevím, zda o svém vážném zdravotním stavu jen nemluvil, nebo zda si jeho vážnost pod tím návalem všech starostí i radostí neuvědomoval.

Každopádně Václav Lang pro nás vylíhl a odchoval nespočet ptačích mláďat z ohrožených hnízd. Poštolky, motáky pochopy i lužní, labutě, kachny, koroptve a další. Ke každému případu přistupoval s obrovskou zodpovědností, úhledným písmem zapisoval své postřehy a postupy, věnoval tomu maximum času. Svým přístupem dokázal téměř nemožné. Vidím ty jeho rozzářené oči, když se mu povedlo dotáhnout věc až do úplného konce. Byl to ryzí člověk, který měl, pravda, díky svému invalidnímu důchodu a pokročilému věku na vše čas, ale toho mohl užívat i jinak, což nedělal. Nic pro něj nebyl problém, byl manuálně zručný, zajímal se neustále o dění kolem sebe.

Po Václavovi nám zůstaly nejen jeho ornitologické poznámky, deníky a sítě, ale i spousta zážitků, postřehů a vzpomínek z lokalit, kam jsme společně jezdili. A také jeho nenapodobitelná hantýrka, které

rozumí jen ti, kdo ho znali. „Otevři ty ksinldy“ znamenalo otevřít krabici kakaových esíček (sušenek), které téměř vždy vylovil ze své černé šustákové nákupní tašky, kde měl svetr, brýle a kroužky. Nebo „scvakneme tam“ – čímž naznačil, že se zajedeme někam podívat. Václav byl prostě Václav – nezapomenutelný.

Příběh vejce motáka lužního

Vše začalo jedním vejcem motáka lužního od Přestic. Parta elektromontérů jela polem od sloupu ke sloupu, když jim téměř z pod auta vylétla samice motáka lužního. Jeden z nich se o přírodu zajímal, a tak se po vyjetých kolejích v obilí vrátil zpět, kde se to stalo. Když došel na místo, zjistil, že omylem projeli přímo hnízdem vzácného motáka lužního, dvě vejce byla rozjetá, jedno zůstalo vcelku. Nelenil, vejce sebral a do konce směny ho zahříval na holém břiše. Odpoledne zavolal na náš, tehdy ještě telefonní, záznamník a večer jsme řešili předání nalezeného vejce. To jsem odvezl hned k Václavu Langovi, který už od odpoledne zahříval líheň. Zhruba do týdne se pak z vejce vylíhlo mládě. Byla to tenkrát všechno velká shoda náhod a událost zároveň. Václavem Langem odchované mládě pak bylo adoptováno do náhradního hnízda motáků lužních někde na druhém konci republiky. Na druhý rok už líhl Václav první čápata, poštolky a koroptve.

■ Karel Makoř
DES OP Plzeň